

Kényszerűen javul a külső egyensúly

A GKI Gazdaságkutató Zrt.-nek az Erste Bank együttműködésével készült előrejelzése szerint a világgazdasági válság nyomán a magyar gazdaság kényszerpályára került. Látványosan javul a külső egyensúly, ugyanakkor 4-5%-kal visszaesik a gazdaság teljesítménye. A reálkeresetek 2-3%-kal, a vásárolt fogyasztás 5%-kal csökken.

Jelenleg mintegy 400-450 milliárd forint bevételi kiesés prognosztizálható a költségvetési törvényhez képest. Az áfa és a jövedéki adók emelése után is alacsony, 3,5% körüli infláció valamint a kereslet visszaesése következtében jelentősen csökken a vállalkozások nyeresége, s ezzel a költségvetésbe folyó nyereségadó is. A vártnál alacsonyabb bértömeg és a mintegy 5%-kal visszaeső vásárolt fogyasztás is bevételkiesést okoz. Az áfa- és jövedékiadó-emelés a munkaadói tb-járulék, kisebb részben az szja csökkenése formájában visszakerül az adózókhoz. Kiadási oldalon a költségvetési törvényhez képest 300-350 milliárd forint körüli csökkentés várható. Ennek egy része a tartalékok, illetve egyes fejezeti kiadási előirányzatok zárolásából, másik része a támogatások visszafogásából fakad. Végeredményben az államháztartás egyenlege mintegy 100 milliárd forinttal lesz kedvezőtlenebb az eredetileg tervezettnél, ami a kisebb GDP-hez viszonyítva 3% körüli hiányt eredményez. Ez hasonló a 2008. évihez, az adott nemzetközi környezetben még elfogadható.

Idén megakadályozhatatlan az államadósság növekedése. (Európa nagy részéhez hasonlóan!) Ha a rendelkezésre álló nemzetközi hitelkereteket Magyarország jórészt vagy teljes egészében lehívja, a bruttó adósság technikailag akár 80% fölé is nőhet, bár ez függ a forint év végi árfolyamától is. Ha a lehívott összeg nagyobb része betétként az MNB-nél marad, akkor ez az adósságnövekedés főleg a biztonságos finanszírozhatóságért vállalt devizatartalék-növelés átmeneti ára. A helyzet konszolidálódásával e hitelek a későbbiekben feleslegessé válnak, vagy más, drágább hitelek kiváltását szolgálhatják. Az adósságemelkedés tartósnak tekinthető részével Magyarország egyáltalán nem lóg ki a többi EU-tagországot a válság időszakában jellemző folyamatból. Az IMF szerint a G20-ak átlagos államháztartási hiánya 2009-ben a GDP 9%-a lesz, államadósságuk pedig már 2009-ben eléri a GDP 90%-át.

A pénzügyi forráshiány kikényszeríti a külső deficit mérséklését. A külső finanszírozási igény a 2008. évi 7,8 milliárd euróról 2009-re 2 milliárd euróra, a GDP 2,2%-ára csökken. Az import visszaesése miatt jelentősen bővül a külkereskedelmi aktívum, a csökkenő profittermelés miatt visszaesik a jövedelemkiáramlás – bár a kamatteher emelkedik –, s 1,1 milliárd euróról mintegy 2,5 milliárdra emelkednek a nettó EU-források. A 2 milliárdos hiányt is döntően a működőtőke nettó beáramlásának vagy az IMF-EU hitelnek kell finanszíroznia.

Az üzleti szférában 1-2%-kal, a közszférában 6-7%-kal esnek a reálbérek. Valószínű a szürke jövedelmek enyhe növekedése is. A lakosság reáljövedelme 1,5-2%-kal csökken. A fogyasztók megtakarítási hajlandósága látványosan emelkedik. Ez részben a kényszer – a növekvő hiteltörlesztés, a hitelek nehéz hozzáférhetősége és költségesebbé válása –, részben az érdekeltség – a betéti kamatok magasak, a hitelfelvételhez szükséges önrész nő, s ennek összegyűjtéséhez időre van szükség – következménye. A GDP-arányos megtakarítási ráta legalább 5%-ra emelkedik

A GKI Gazdaságkutató Zrt. prognózisa a magyar nemzetgazdaság 2009. évi folyamatairól

	2006.	2007.	2008.	2009. január	2009 (előre- jelzés)
1. A GDP volumenindexe (%)	104,1	101,1	100,6	-	95,5
2. Az ipari termelés indexe (összehasonlító áron, %)	110,1	108,1	98,9	77,1	86,0
3. Nemzetgazdasági beruházások indexe (összehasonlító áron, %)	93,8	101,5	97,0	-	95,0
4. Az építési-szerelési tevékenység indexe (összehasonlító áron, %)	98,4	85,9	94,9	84,0	95,0
5. A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	104,4	97,0	98,2	97,2	96,0
6. A kivitel változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	116,6	115,7	105,6	68,8	93,0
7. A behozatal változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	113,9	111,9	105,6	70,9	90,0
8. A külkereskedelmi mérleg egyenlege (milliárd euró)	-2,4	-0,1	-0,2	-0,2	2,0
9. A folyó fizetési és tőkemérleg együttes egyenlege (milliárd euró)	-6,2	-5,4	-7,8	-	-2,0
10. Az euró átlagos árfolyama (forint)	264,3	251,3	251,2	294,2*	290
11. Az államháztartás hiánya (pénzforgalmi szemléletben, helyi önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	2034	1291	907,1	256,6**	750
12. A bruttó átlagkereset indexe	108,1	108,2	107,5	94,8	102,0
13. Fogyasztói árindex	103,9	108,0	106,1	103,1**	103,5
14. Fogyasztói árindex az időszak végén (előző év azonos hónap = 100)	106,5	107,4	103,5	103,0**	104,5
15. Munkanélküliségi ráta az időszak végén (%)	7,5	7,7	8,0	9,1***	9,3

* 2009. I. negyedév

** 2009. január-február

*** 2008. december – 2009. február

A tényadatok forrása: KSH, MNB, PM